

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Historisk høje prisstigninger

Af: Seniorøkonom Kristian Skriver

I denne uge har vi fået en stribe af nøgletal for prisudviklingen herhjemme og i udlandet. I juni var inflationen herhjemme 8,2 pct. Det er højere end i maj, hvor inflationen var på 7,4 pct. Det er samtidig den højeste årsstigning i forbrugerprisindekset siden februar 1983. Det er en meget voldsom inflation, der viser, at den almindelige dansker er ramt af ekstraordinært store prisstigninger.

Det er ikke kun forbrugerne, der oplever store prisstigninger i øjeblikket. Producenterne af varer oplever også prisstigningerne. Det seneste år er det samlede producentprisindeks for varer steg med 35,2 pct. i juni i forhold til samme måned sidste år. Importprisindekset er samtidig steget med 23,4 pct. over det seneste år. Det er rent ud sagt ekstreme prisstigninger, der rammer dansk erhvervsliv i øjeblikket. Det er kombinationen af et kraftigt globalt opsving og et fortsat pres på de globale forsyningskæder, der har sendt virksomhedernes producent- og importpriser mod himlen.

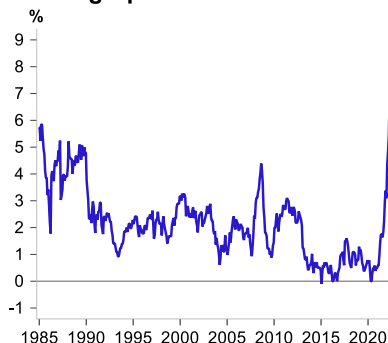
I USA var inflationen i juni 9,1 pct. Det måles på en lidt anden måde end den danske inflation, så det er ikke direkte sammenligneligt. Men pilen for den amerikanske inflation peger fortsat op. Fredag eftermiddag i sidste uge fik vi en pæn jobrapport fra USA, der viser, at der fortsat er fremgang på det amerikanske arbejdsmarked. Når inflationen er stigende og arbejdsløsheden er lav, giver det et godt grundlag for den amerikanske centralbank, Fed, til at være aggressive i deres rentestigninger. Det peger også mod, at Fed hæver renten med 0,75 pct.-point eller 1 pct.-point på det næste rentemøde.

Der er dog grundlag for knap så høj inflation fremadrettet. Priserne på en række råvarer som blandt andet olie, kobber og hvede er faldet den seneste måned. Det er frygten for, at en recession venter rundt om hjørnet, der trækker råvarepriserne ned.

Selvom udfordringerne står i kø for de danske eksportvirksomheder, så går det ret godt. I maj steg eksporten med hele 4,9 pct. Det er ganske enkelt imponerende, at der fortsat er flot vækst i dansk eksport. Virksomhederne har ellers store udfordringer med at få varer hjem, mens krigen i Ukraine har øget usikkerheden mærkbart.

Nøgletal	Side
Inflationen i Danmark var 8,2 pct. i juni	2
Producent- og importpriser for varer stiger fortsat	3
Inflationen i USA var 9,1 pct. i juni	4
Eksporten stiger kraftigt trods udfordringerne står i kø	5
Forværrede vækstudsigter for europæisk økonomi i ny prognose fra EU-kommissionen	6
Laveste vækst i kinesisk økonomi siden virusudbrud i Wuhan i begyndelsen af 2020	7

Forbrugerpris-inflation

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Inflationen var 8,2 pct. i juni

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik i mandags viser, at forbrugerpris inflationen var på 8,2 pct. i juni. Det er højere end i maj, hvor inflationen var på 7,4 pct. Det er den højeste årsstigning i forbrugerprisindekset siden februar 1983, hvor årsstigningen var 8,7 pct. Det er i høj grad prisændringer inden for varer, der hæver årsstigningen i forbrugerprisindekset.

Det er en meget voldsom inflation, der viser, at den almindelige dansker er ramt af ekstraordinært store prisstigninger. I mange år har forbrugerpris inflationen i Danmark været lav og stabil. Det billede er forandret i løbet af det seneste år, hvor inflationen er banket i vejret. Det er særligt regningerne til fødevarer og energi, der er blevet dyrere for danskerne.

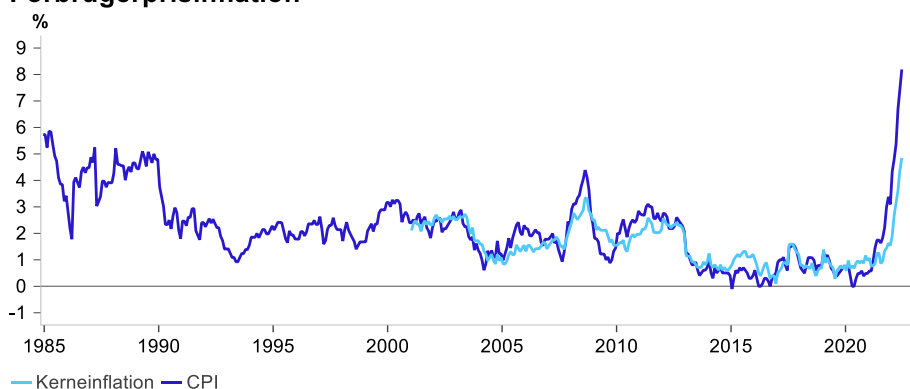
Det er meget bekymrende, at vi fortsat ser kraftige stigninger i inflationen. Vi havde egentlig ventet, at vi ville se mere afmålte prisstigninger på det her tidspunkt, men priserne på fødevarer og brændstof stiger fortsat.

Bekymrende ser det også ud, når vi kradser i overfladen og kigger på den underliggende inflation, der fortsat er tiltagende. Kerneinflationen, der er inflation uden energi og ikke-forarbejdede fødevarer, var på 4,8 pct. i juni. Det er højere end i maj, hvor kerneinflationen var på 4,4 pct. Det underliggende prispres er stort, fordi de høje energipriser gør det dyrt at producere varer, mens også høje fragtrater gør det dyrt at transportere varer hjem fra udlandet. Det understreges, når vi ser på producentprisindekset for varer, der er steget med 37,3 pct. det seneste år.

Inflationen topper forhåbentligt på den anden side af sommeren

Ser vi fremad, så er det vores forventning, at inflationen vil toppe, når vi er kommet på den anden side af sommeren for derefter at aftage resten af året. Hastigheden hvormed inflationen vil aftage er dog usikker og vil blandt andet afhænge af udviklingen i energipriserne. Men som tingene ser ud nu, så er der et begrundet håb om, at inflationen snart toppes, og at vi i 2023 vil nå et mere adstadigt inflationsniveau på ca. 2-3 pct.

Forbrugerpris inflation

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Producent- og importpriser for varer stiger fortsat

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik fredag viser, at det samlede producentprisindeks for varer steg med 35,2 pct. i juni i forhold til samme måned sidste år. Importprisindekset er samtidig steget med 23,4 pct. over det seneste år.

Det er rent udsagt ekstreme prisstigninger, der rammer dansk erhvervsliv i øjeblikket. Det er kombinationen af et kraftigt globalt opsving og et fortsat pres på de globale forsyningskæder, der har sendt virksomhedernes producent- og importpriser mod himlen.

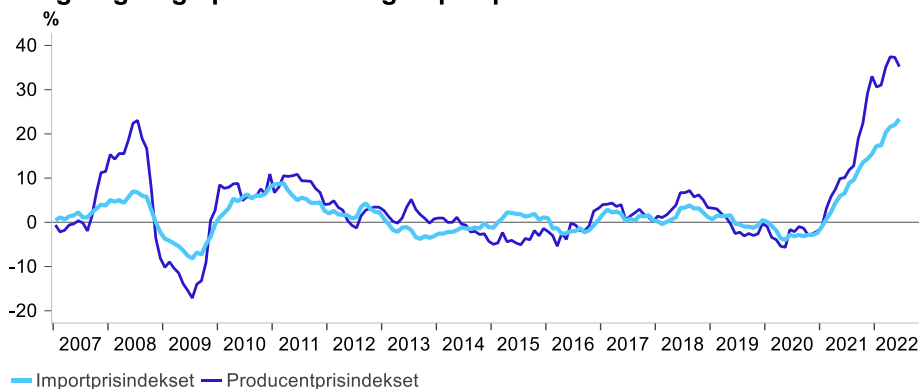
Der er tegn på, at stigningen i virksomhedernes producent- og importpriser forhåbentlig er ved at toppe nu. Priserne på en række råvarer som blandt andet olie, kobber og hvede er faldet den seneste måned. Det kan over de kommende måneder tage toppen af producent- og importpriserne. Det er frygten for, at en recession venter rundt om hjørnet, der trækker råvarepriserne ned.

Usikkerheden er dog enorm i øjeblikket, og yderligere prisstigninger kan desværre ikke afvises som tingene ser ud nu.

Forbrugerprisinflasjonen ville ligge fastlåst på højt niveau frem mod efteråret

En del af den voldsomme stigning i virksomhedernes producent- og importpriser vil blive sendt videre til forbrugerne over de kommende måneder. Ifølge tal fra Danmarks Statistik varslede 60 pct. af detailvirksomhederne i juni, at de ville hæve priserne over de kommende tre måneder. Det er et ekstraordinært højt niveau, der tilmed er bredt funderet på tværs af detailhandel. Det underliggende prispres er stort, fordi de høje energipriser gør det dyrt at producere varer, mens også høje fragtrater gør det dyrt at transportere varer hjem fra udlandet.

Årlig stigning i producent- og importprisindeks for varer

Inflationen i USA var 9,1 pct. i juni - højere end ventet

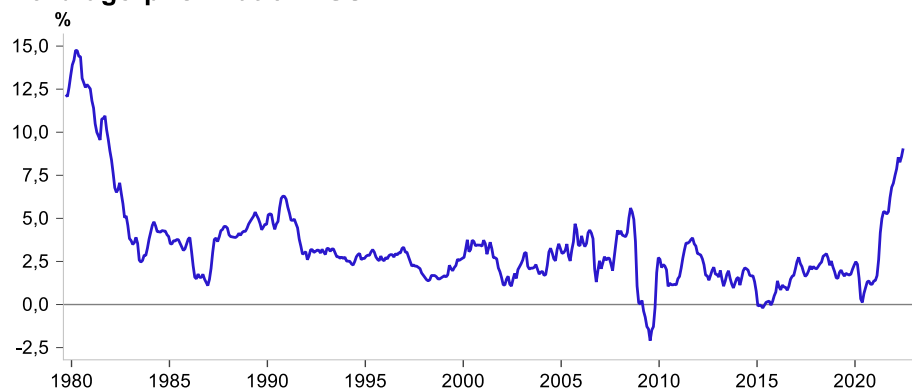
Offentliggjorte tal fra USA i onsdags viser, at forbrugsprisinflationen var 9,1 pct. i juni. Det er højere end i maj, hvor inflationen var 8,6 pct. Inflationen i juni var samtidig markant højere end de ventede 8,8 pct. Den er den højeste inflation siden november 1981.

Det er en vanvittig høj inflation, der viser, at den almindelige amerikaner er ramt af ekstraordinært store prisstigninger. Det er især regningerne til energi, der er blevet større, men de høje prisstigninger er bredt funderet. Det understreges af, at kerneinflationen er 5,9 pct. i juni. Det er samtidig højere end forventningerne på 5,7 pct. Inflationen er væsentligt højere end ventet.

Den høje inflation skyldes, at opblomstringen af den globale efterspørgsel har ført til store leveringsproblemer og kraftigt stigende fragtrater. Dertil har udbuddet af energi ikke kunne følge med den stærke genopretning af økonomien. Det har givet massive prisstigninger på energi.

Det er dog vigtigt at have for øje, at der er tale om gennemsnitlige priser for hele juni. I løbet af juni er brændstofpriserne begyndt at falde. Efter vi er kommet ind i juli, er priserne tilmed faldet yderligere. En del af den høje inflation er allerede forsvundet, fordi brændstofpriserne er faldet i løbet af juni og i begyndelsen af juli. De lavere brændstofpriser vil tage toppen af inflationen, når vi får tal for juli. Det er ikke kun olieprisen, der er faldet på det seneste. En række andre råvarer er også faldet i pris.

Forbrugerprisinflation i USA

Kilde: BLS, Macrobond, Dansk Erhverv

Udfordringerne står i kø, men eksporten stiger meget kraftig vækst

Netop offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik viser, at Danmarks eksport af varer og tjenester steg med hele 4,9 pct. i maj til 158 mia. kr. Der er både fremgang i eksporten af varer og tjenester. Eksporten af varer er steget med 5,9 pct. i maj, mens eksporten af tjenester er steget med 3,9 pct. Der kan være en del udsving fra måned til måned, men den samlede eksport er over de seneste tre måneder steget 9,5 pct.

Det er vanvittig flot, at eksporten fortsat vokser så meget på trods af, at udfordringerne står i kø. Virksomhederne oplever store udfordringer med at få varer hjem, mens krigen i Ukraine har øget usikkerheden mærkbart. Men det ser altså ud til, at eksporten fortsat vokser pænt. Det er fortsat fremgang i på vores eksportmarkeder, der sender eksporten i vejret.

Mens de negative tal og historier står i kø, så klarer danske eksportvirksomheder sig ganske enkelt fremragende og leverer høj vækst.

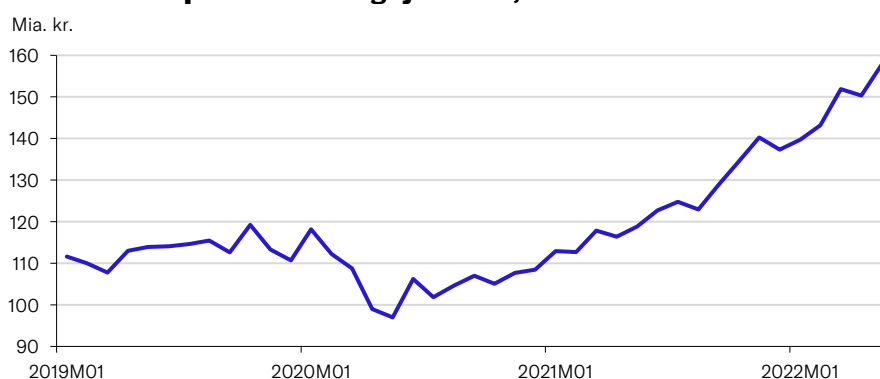
Med til historien hører dog, at eksporten er opgjort i løbende priser. Det vil sige, at der ikke er taget højde for udviklingen i priserne. Det kan være en del af forklaringen på den høje vækst i eksporten.

Svækkede vækstudsigter hos eksportmarkeder

De seneste år har dansk eksport haft solid medvind, men fremadrettet skal vi vente en blid modvind. Det skyldes, at høj inflation og stigende renter tager toppen af vækstudsigterne på flere af vores vigtigste eksportmarkeder i Europa og USA.

Der er dog stadig mulighed for eksportvækst. Særligt når vi kigger til USA, hvor danske eksportvirksomheder trods udsigt til vækstnedgang har medvind af en meget stærk dollar. Men det står klart, at fremadrettet er der ikke udsigt til lige så høj vækst i dansk eksport, som vi har været vant til det seneste år.

Danmarks eksport af varer og tjenester, mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Forværrede vækstudsigter for europæisk økonomi i ny prognose fra EU-kommissionen

EU-kommissionen har torsdag offentliggjort deres sommerprognose. I euro-området forventes BNP-væksten at være på 2,6 pct. i år og 1,4 pct. i 2023. Det er en nedjustering af væksten siden sidste prognose, hvor det var ventet, at BNP-væksten var 2,7 pct. i år og 2,3 pct. til næste år.

Kommissionen venter, at inflationen i euro-området bliver 7,6 pct. i år og 4,3 pct. til næste år. Det er markant højere end den hidtidige prognose, hvor man forventede en inflation på 6,1 pct. i år og 2,7 pct. til næste år. Det er markant højere end ECBs målsætning om en inflation på 2 pct.

Det er en øv-prognose, hvor kommissionen opjusterer forventningerne til inflationen og nedjusterer væksten. Men det er desværre helt som ventet. Krigen i Ukraine har både lagt en dæmper på væksten samt sendt inflationen endnu højere op. Den højere inflation kommer til at trække købekraft ud af de europæiske forbrugere, hvilket vil lægge en dæmper på forbruget i år og næste år. Dertil vil renten øges hurtigere end kommissionen tidligere havde lagt til grund. Krig i Ukraine, højere inflation og højere renter er de bærende årsager til nedjusteringerne af vækstudsigterne.

Trods de nedjusterede vækstudsigter er der dog stadig udsigt til pæn vækst i år. Det skyldes især, at genopretningen af økonomien ovenpå coronakrisen er gået stærkt mod slutningen af sidste år.

Den lavere vækst i euro-området kommer også til at ramme dansk økonomi. Når væksten i Europa aftager, vil de mange danske virksomheder, der sælger til Europa, få sværere ved at afsætte deres varer og tjenester. Det vil gå ud over vækstudsigterne for dansk økonomi. Kommissionen venter, at dansk økonomi i år vil vokse med 3 pct., mens at væksten næste år ventes at ende på 1,2 pct. Inflationen ventes i år at blive på 7,5 pct., mens inflationen ventes at falde til 3,4 pct. til næste år.

Kinesisk økonomi voksede med 0,4 pct. i 2. kvartal - laveste vækst siden virusudbrud i Wuhan i begyndelsen af 2020

Offentliggjorte tal fra Kina fredag viser, at Kinas BNP i andet kvartal 2022 var 0,4 pct. større end andet kvartal 2021.

Det er den svageste vækst siden første kvartal 2020, hvor der blev indført en de facto national nedlukning som reaktion på COVID-19 udbuddet i Wuhan. Dengang skrumpede økonomien på årsbasis med 6,9 pct.

Den svage vækst i Kina skyldes, at der i flere byer i Kina blev der indført omfattende nedlukninger med henblik på at inddæmme smittespredningen. I Kina har man holdt fast i en nul-covid strategi, der har lukket mange store kinesiske byer ned i løbet af år. Det har lagt en massiv dæmper på kinesernes forbrug og dermed dæmpet BNP-væksten. Kinas økonomi betaler nu prisen for den kinesiske strategi med at holde smitten nede. Det er en strategi, der bliver sværere at håndhæve i takt med at der kommer mere smitsomme varianter af covid-19.

Tilbagegangen er ikke lige så stor som den første omfattende nedlukning i 2020, hvor de facto hele Kina blev lukket ned. Der er ikke udsigt til en lige så hurtig genopretning som i 2020. Den kinesiske eksport møder fremadrettet modvind, fordi verdensøkonomien fremadrettet kommer til at køre i et lavere gear, når centralbankerne hæver renterne. Samtidig møder den kinesiske byggebranche store udfordringer. Det er dog ventet, at den kinesiske regering vil stimulere økonomien, så væksten kommer op i gear i andet halvår af 2022.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.